

8.Sınıf TC İnkılap Tarihi Konu Özetleri

2.Ünite : Milli Uyanış: Bağımsızlık Yolunda Atılan Adımlar
1.Bölüm : I. Dünya Savaşı

Bunları Biliyor musunuz?

Birinci Dünya Savaşı, dünya tarihinde çok sayıda siyasi devletin birbiri ile mücadele ettiği ilk büyük savaştır. Bu savaş geniş bir alana yayılmış ve birçok devleti etkisi altına almıştır. Savaşa katılan ve katılmayan devletlerin pek çoğu Birinci Dünya Savaşı'ndan veya onun sonuçlarından etkilenmiştir. Bu nedenle yaşanan savaşa **Birinci Dünya Savaşı** adı verilmiştir.

Savaşın Nedenleri: Çözülemeyen Sorunlar Zinciri

Sömürgecilik

On dokuzuncu yüzyılda, sanayileşmenin hızlanması ile gelişen ülkelerin ham madde ve pazar ihtiyaçları da büyük oranda arttı. Avrupalı devletler bu ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla sömürgecilik hareketlerine hız verdiler. Yaşanan bu gelişmeler büyük devletler arasındaki ekonomik, siyasi ve askerî rekabeti tırmandırdı.

Ham madde ve Pazar Arayışı

Yaşanan Sanayi İnkılabı sonrası, devletler ihtiyaç duydukları ürünleri dünyanın diğer bölgelerinde arama gereği duydular. Ayrıca ürettikleri ürünleri satmak için yeni pazar arayışına girdiler.

Almanya ve İtalya'nın Durumu

Almanya ve İtalya, Avrupa'daki diğer devletlere göre siyasi birliklerini geç tamamlamışlardı. Bu iki devlet, sanayileşmeye önem vererek kısa sürede güçlendiler. Almanya'nın sanayisini, ekonomisini ve ordusunu geliştirerek sömürgecilik yarışına katılması, ellerinde geniş sömürgeler bulduran İngiltere ve Fransa'yı tedirgin etti. Özellikle Almanya ve İngiltere arasında ham madde ve dünya pazarları konusunda büyük bir rekabet yaşanmaya başlandı.

Alsas - Loren Sorunu

Fransa daha önce Almanlara kaptırdığı ve maden bakımından zengin bir bölge olan Alsas-Loren'i geri almayı istemekte idi. Bu düşünce nedeniyle Fransa, İngiltere'ye yaklaşarak yanında yer aldı.

Silahlanma Yarışı

Avrupa devletleri ellerindeki sömürgeleri korumak düşüncesiyle Sanayi İnkılabı'ndan da yararlanarak hızlı bir şekilde silahlanma yarışına başladılar.

Milliyetçilik

On dokuzuncu yüzyılda Fransız İhtilali'nin ortaya çıkardığı milliyetçilik düşüncesi Birinci Dünya Savaşı öncesinde tüm dünyada hızla yayıldı. Bu düşüncenin etkisiyle birçok devlet, ulusal çıkarları doğrultusunda oluşan bloklar içerisinde yer almaya başladılar.

Panslavizm

Rusya, Balkanlarda Panslavizm (Slavları birleştirme) propagandası yürütüyordu. Bu uygulama ile Balkan milletlerini kendi yanına çekmeyi ve bu bölgeden sıcak denizlere açılmayı hedefliyordu. Rusya'nın bu politikası, sınırları içinde birçok Slav bulunan Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ve Osmanlı Devleti'nin bütünlüğünü tehlikeye düşürüyordu. Bu sebeple Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, Rusya'ya karşı cephe aldı.

Bloklar Kuruluyor

Dünya devletleri çıkarları gereği kendilerine yakın gördükleri devletlerle yakınlaşma içine girdiler. Bu durum devletlerin bloklaşmasına neden oldu (Harita 2.1). Almanya, Avusturya – Macaristan İmparatorluğu ve İtalya İttifak Devletleri'ni, İngiltere, Rusya ve Fransa İtilaf Devletleri'ni oluşturdular. Savaş başladıktan sonra İtalya, İtilaf Devletleri'ne katıldı.

2.1 Harita: Birinci Dünya Savaşı'nın başında bloklar

Savaş Başlıyor

20. yüzyıl başlarında Avrupa devletleri, çıkarları doğrultusunda bloklara ayrılmış ve hızla silahlanmışlardı. Aralarındaki anlaşmazlıklar yüzünden de gergin bir bekleyiş içine girmişlerdi.

1914 yılının Haziran ayında, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu veliahtı Ferdinand, ziyaret sebebiyle Sırbistan'ın Saraybosna kentine geldi. Bu ziyaret sırasında veliaht Ferdinand, bir Sırp milliyetçisi tarafından öldürüldü. Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, olaydan sorumlu olanların kendilerine teslim edilmesini istedi. Bu istek yerine getirilmeyince Sırbistan'a savaş açtı. Bu, aynı zamanda Birinci Dünya Savaşı'nı da başlatan olay oldu.

Balkanlardaki etkinliğini korumak isteyen Rusya, Sırbistan'ın yanında savaşa girdi. İngiltere ve Fransa daha önce aralarında yaptıkları gizli antlaşmalara dayanarak Rusya'nın tarafında savaşa katıldı. Balkanlarda güçlü Rusya'nın etkinliğini istemeyen Almanya, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun cephesinde yer aldı. Böylece savaş kısa sürede tüm Avrupa ülkelerine yayıldı.